

Original Article

Open Access

Identification of Effective Factors on Academic Performance of Talented Students in Iranian Universities: A Meta-Synthesis Study

Parinaz Rahmani Barouji¹ , Jamal Haji² , Mojgan Mohammadimehr^{3*}

1. Ph.D. Candidate in Educational Management, Department of Educational Management and Planning, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran
2. Ph.D. Candidate in Educational Management, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran
3. Department of Laboratory Sciences, Faculty of Paramedicine, Aja University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Received: 2024/08/01

Accepted: 2025/01/20

Keywords:

Academic performance

Meta-synthesis

Students

Talent

Universities

***Corresponding author:**

Mojgan Mohammadimehr,
Department of Laboratory
Sciences, Faculty of
Paramedicine, Aja University of
Medical Sciences, Tehran, Iran
mojganmehr20@yahoo.com

ABSTRACT

Introduction: Talented students, being perceived as individuals capable of performing tasks better than others and making significant contributions toward solving environmental, societal, and national challenges, are considered valuable human resources in any society. The present study aimed to identify the factors influencing the academic performance of talented students.

Methods: The methodological approach of this study was qualitative, and the adopted research method was the seven-step meta-synthesis approach by Sandelowski and Barroso. The researchers conducted a systematic search of studies related to these factors in academic databases, such as the Scientific Information Database (SID), Noormags, Magiran, the Comprehensive Humanities Portal, Civilica, and Elmnet. The search spanned the years 2006-2024 using keywords, such as "talented students," "academic performance of gifted students," and "factors influencing the academic performance of talented students." In the initial review, 136 references were identified. After screening and validation steps and using the Critical Appraisal Skills Programme (CASP) tool, a total of 32 studies were analyzed through thematic analysis. To assess the quality or reliability of the indicators, the Kappa coefficient in IBM SPSS Statistics Software Version 26 was utilized, which in this study was calculated as 0.813, indicating a satisfactory reliability level for the indicators used.

Results: From the content analysis of the selected sources, 240 initial codes were extracted, encompassing 16 sub-themes. These sub-themes were organized into four main themes: individual factors (demographic characteristics, cognitive and psychological components, motivational traits, attitudinal traits, behavioral traits, family characteristics and conditions); organizational factors (organizational culture and climate, intra- and inter-university interactions, characteristics of the university of study); supportive factors (support and backing from the community, support and backing from the government, support and backing from the university); educational factors (development of student talent and abilities, educational strategies, development of educational content, educational facilities and resources)

Conclusion: The factors affecting the academic performance of talented students are multidimensional. In addition to the individual characteristics of the student, they are also influenced by factors at the university and social environment. Therefore It is recommended that educational administrators and planners, considering the individual, organizational, supportive, and educational factors affecting the performance of talented students, which were explained in this study, provide a suitable platform for the advancement and improvement of these students' academic performance in universities.

How to Cite This Article: Rahmani Barouji P, Haji J, Mohammadimehr M. Identification of Effective Factors on Academic Performance of Talented Students in Iranian Universities: A Meta-Synthesis Study. *Res Med Edu*. 2025;17 (1):55-70.

 [10.32592/rmegums.17.1.55](https://doi.org/10.32592/rmegums.17.1.55)

Copyright © 2025 Research In Medical Education, and Guilan University of Medical Sciences.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.
License (<https://creativecommons.org/mission/by-nc/4.0/>)

شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران: (یک مطالعه فراترکیب)

پریناز رحمانی باروجی^۱ ID، جمال حاجی^۲ ID، مژگان محمدی مهر^۳ ID

۱. دانشجوی مقطع دکتری رشته مدیریت آموزشی، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، تهران، ایران
۲. دانشجوی مقطع دکتری رشته مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
۳. گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی آجا، تهران، ایران

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخچه:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۰۱

کلیدواژه‌ها:

استعداد
دانشجویان
دانشگاه‌ها
فراترکیب
عملکرد تحصیلی

*نویسنده مسئول:

مژگان محمدی مهر، گروه علوم
آزمایشگاهی، دانشکده پیراپزشکی،
دانشگاه علوم پزشکی آجا، تهران،
ایران

mojganmehr20@yahoo.com

چکیده

مقدمه: دانشجویان استعداد درخشان به واسطه آنکه تصور می‌شود می‌توانند امور را به شکل بهتری نسبت به دیگران انجام دهند و قدم‌های مؤثری در جهت حل مشکلات محیط، جامعه و کشور بردارند، از سرمایه‌های انسانی با ارزش در هر جامعه‌ای به حساب می‌آیند. پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان انجام شده است.

روش‌ها: رویکرد روش‌شناسی این مطالعه کیفی و روش پژوهش اتخاذ شده، روش فراترکیب هفت مرحله‌ای ساندلوسکی و باروسومی است. پژوهشگران به جست‌وجوی سیستماتیک پژوهش‌های انجام‌شده مربوط به این عوامل در پایگاه‌های علمی جهاد دانشگاهی، نورمگز، مگیران، پرتال جامع علوم انسانی و سیویلیکا، علم‌نت بین سال‌های ۱۴۰۳-۱۳۸۵ با استفاده از کلیدواژه‌هایی چون دانشجویان استعداد درخشان، عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان و عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان پرداختند. در بررسی‌های اولیه، تعداد ۱۳۶ منبع یافت شد که پس از طی مراحل غربالگری و اعتبارسنجی و بهره‌گیری از ابزار CASP، درنهایت ۳۲ مطالعه با استفاده از روش تحلیل مضمون، تجزیه و تحلیل شدند. برای بررسی کیفیت یا پایایی شاخص‌ها از ضریب کاپا در IBM SPSS Statistics نسخه ۲۶ بهره گرفته شد که در پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۱ است که نشان‌دهنده پایایی مناسب شاخص‌های این پژوهش است.

یافته‌ها: از تحلیل محتوای منابع منتخب، ۲۴۰ کد اولیه استخراج شدند که شامل ۱۶ مضمون فرعی بودند که در قالب ۴ مضمون اصلی شامل عوامل فردی (ویژگی‌های دموگرافیک، مؤلفه‌های شناختی و روان‌شناختی، ویژگی‌های انگیزشی، ویژگی‌های نگرشی، ویژگی‌های رفتاری، ویژگی و شرایط خانوادگی) عوامل سازمانی (فرهنگ و جو سازمانی، تعاملات درون و بین دانشگاهی، ویژگی‌های دانشگاه محل تحصیل)، عوامل حمایتی (پشتیبانی و حمایت از سوی جامعه، پشتیبانی و حمایت از سوی دولت، پشتیبانی و حمایت از سوی دانشگاه) و عوامل آموزشی (پروژه استعداد و توانمندی دانشجو، راهبردهای آموزشی، تدوین محتوای آموزشی، تجهیزات و امکانات آموزشی) طبقه‌بندی شدند.

نتیجه‌گیری: عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان چند بعدی است، علاوه بر خصوصیات فردی خود دانشجو، عواملی در سطح دانشگاه و محیط جامعه نیز بر عملکرد آنان مؤثر می‌باشد بنابراین توصیه می‌شود مدیران و برنامه‌ریزان آموزشی با توجه به عوامل فردی، سازمانی، حمایتی و آموزشی مؤثر بر عملکرد دانشجویان استعداد درخشان که در این مطالعه تبیین شد، بستر مناسب برای پیشرفت و بهبود عملکرد تحصیلی این دانشجویان را در دانشگاه‌ها فراهم کنند.

مقدمه

مهم آموزش عالی و دانشگاه‌ها تبدیل شده است. به نحوی که تمامی ذی‌نفعان این حوزه از جمله اساتید، دانشجویان، پژوهشگران، خانواده‌ها و به‌طور کلی جامعه درمورد آن دارای

عملکرد تحصیلی و عوامل اثرگذار بر آن به‌عنوان شاخصی که میزان یادگیری دانشجویان و تاحدّی پتانسیل آن‌ها برای موفقیت در مسیر شغلی را نشان می‌دهد، به یکی از مسائل

حساسیت و نگرانی هستند (۱). عملکرد تحصیلی عبارت است از «توانایی‌ها و مهارت‌های یادگرفته‌شده توسط دانشجو در زمینه‌های مختلف تحصیلی که توسط آزمون‌های استاندارد قابل سنجش و ارزشیابی باشد» (۲، ۳). می‌توان اظهار داشت چالش موفقیت دانشجویان در امر تحصیل، از حساس‌ترین مسائل هر سیستم آموزشی است؛ چراکه بهبود عملکرد تحصیلی فراگیران، بیانگر توانایی نظام آموزشی در بحث هدف‌یابی و توجه به نیازهای فردی آنهاست. همچنین از بهترین و مهم‌ترین شاخص‌ها جهت ارزیابی کارایی و اثربخشی نظام‌های آموزشی، به‌ویژه آموزش عالی، است. از این‌رو، بسیاری از تلاش‌های سیستم‌های آموزشی معطوف به بهبود عملکرد تحصیلی فراگیران است (۴)؛ چراکه یک دانشجو با عملکرد تحصیلی مطلوب پیشرفت تحصیلی مناسبی دارد، در دستیابی به اهداف یادگیری، مهارت‌ها و شایستگی‌های موردانتظار از خود پشتکار نشان می‌دهد و درنهایت می‌تواند در زمینه شغلی مرتبط به موفقیت دست یابد (۵). همچنین عزت‌نفس و اعتمادبه‌نفس بالاتر، اضطراب و استرس کمتر، تعاملات اجتماعی با کیفیت و فرصت‌های شغلی بیشتر با درآمد و مزایای بهتر از دیگر پیامدهای عملکرد تحصیلی مطلوب هستند (۶، ۷). در بین گروه‌های مختلف دانشجویان، عملکرد تحصیلی فراگیرانی که به‌عنوان استعداد درخشان شناخته می‌شوند، برای دانشگاه‌ها و جامعه دارای اهمیت زیادی است (۸)؛ زیرا افراد دارای استعدادهای برتر، منبع اصلی مزیت رقابتی، اثربخشی و چابکی در هر سازمان هستند (۹، ۱۰). وجود افراد مستعد، به‌ویژه دانشجویان در مراکز علمی و دانشگاه‌ها و فراهم کردن زمینه‌های رشد و بالندگی برای آنها از عوامل بنیادین رسیدن به موفقیت سازمانی و نائل آمدن به اهداف و چشم‌اندازهاست (۱۱). «استعداد» را به شکل‌های متفاوتی تعریف کرده‌اند، اما به‌طور کلی به مهارت ذاتی (طبیعی) در یک حوزه خاص اشاره دارد (۱۲). تعاریف و شاخص‌های متفاوتی از «دانشجویان استعداد درخشان» وجود دارد. در یکی از این دسته‌بندی‌ها، برای مشخص و متمایز کردن دانشجویان استعداد درخشان از سایرین، از عناصری مانند توانایی ذهنی عمومی، استعداد تحصیلی ویژه، توانایی تفکر خلاق، توانایی‌های برجسته در هنرهای زیبا و توانایی رهبری استفاده شده است (۹). همچنین، گفته شده است «دانشجویان استعداد درخشان افرادی هستند که در یک حوزه معین نسبت به هم‌کلاسی‌های خود عملکرد بالاتری به نمایش می‌گذارند» (۱۳). پژوهش‌های گوناگون نشان‌دهنده

آن بوده‌اند که دانشجویان استعداد درخشان به‌صورت کلی یا در حیطه‌های خاص از شرایط بهتری نسب به سایرین برخوردارند و عملکرد تحصیلی بهتری نیز دارند (۸، ۱۴، ۱۵). با این حال، شناسایی عواملی که عملکرد تحصیلی آنها را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد، حائز اهمیت فراوانی است. دنیای کنونی هر روز در حال تغییر است و به‌تبع آن دانشگاه‌ها و دانشجویان نیز تحت‌تأثیر این دگرگونی‌های متوالی قرار می‌گیرند. از طرف دیگر، سیستم‌های آموزشی در جهان معاصر دارای تنوع و پیچیدگی غیرقابل‌انکاری هستند و دانشجویان با پیشنهادها، استعدادها و سبک‌های یادگیری مختلف وارد دانشگاه‌های گوناگون می‌شوند. بنابراین زمانی می‌توان استراتژی‌ها و برنامه‌ریزی‌های مفیدی در جهت ارتقای عملکرد تحصیلی دانشجویان انجام داد و محیط آموزشی مفیدی برای آنها ایجاد کرد که عوامل مؤثر بر بهبود عملکرد تحصیلی آنها شناسایی، درک و تبیین شود (۱۶). دانشجویان استعداد درخشان نیز از قاعده مستثنا نیستند و در جهت بهره‌گیری از حداکثر توانایی‌های آنها، شرایطی که عملکرد تحصیلی آنها را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد، باید موردتوجه قرار گیرد. از این‌رو و با توجه به اهمیت موضوع و با در نظر گرفتن این نکته که در بررسی پیشنهادها، پژوهشی مطالعه‌ای که به شکل همه‌جانبه عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان را بررسی کرده باشد، یافت نشد، مطالعه حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران و با روش فراترکیب جهت مشخص کردن این عوامل انجام شد.

روش‌ها

پژوهش حاضر یک پژوهش کیفی بوده و به روش فراترکیب انجام شده است که از لحاظ هدف کاربردی است. همچنین نحوه گردآوری داده‌های پژوهش از طریق جمع‌آوری و مطالعه اسناد بوده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه تحقیقات و مطالعات فارسی منتشرشده در پایگاه‌های معتبر داخلی در زمینه عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۳ است. روش پژوهش فراترکیب درحقیقت به‌دنبال جمع‌بندی پژوهش‌های مختلف به‌صورت جامع و سیستماتیک است که قصد دارد با تفسیر دستاوردهای پژوهش‌های مختلف به دستاوردهای جامع دست پیدا کند (۱۷). فراترکیب فرایند جست‌وجو، ارزیابی، ترکیب و تفسیر مطالعات کیفی یا

است (۲۴، ۲۵). بنابراین در این پژوهش، از رویکرد فراترکیب به روش هفت مرحله‌ای Sandelowski & Barroso برای بررسی منابع اولیه که به شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران پرداخته‌اند، استفاده شد. خلاصه مراحل در شکل ۱ نمایش داده شده است.

شکل ۱: گام‌های اجرای روش هفت مرحله‌ای Sandelowski & Barroso, 2007

تعداد مطالعات باید به اندازه‌ای زیاد باشد که به محقق اجازه دهد پدیده موردنظر را تفسیر کند و به اندازه‌ای کم باشد که به محقق اجازه دهد اطلاعات درون مطالعات را به صورت عمیق بررسی و استخراج کند (۲۶، ۲۷). در پژوهش‌های فراترکیب انجام شده تا به امروز، میزان حداقل مطالعات گنجانده شده در روش فراترکیب ۳ مطالعه بوده است (۲۸، ۲۹). قابل ذکر است با توجه به تمرکز مطالعه بر دانشجویان استعداد درخشان مشغول به تحصیل در کشور ایران، مطالعات انتخاب شده در پژوهش حاضر در مجلات داخلی و به زبان فارسی نگاشته شده بودند. عناوین مقالات منتخب نهایی در جدول ۱ آورده شده است.

برای ارزیابی کیفیت مطالعات انتخاب شده، از فرم ارزیابی CASP یا برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی استفاده شد. این ابزار به عنوان معیاری برای ارزیابی کیفیت پژوهش‌های اولیه در مطالعات کیفی به کار می‌رود. فرم CASP به طور ویژه در پژوهش‌های فراترکیب برای سنجش روایی و پایایی به کار می‌رود و شامل مجموعه‌ای از سؤالات است که به پژوهشگر کمک می‌کند تا اعتبار و صحت مطالعات را ارزیابی کند. این ابزار شامل ۱۰ سؤال است که به جنبه‌های مختلف یک پژوهش توجه می‌کند. این سؤالات عبارت‌اند از (۱) هم‌راستایی اهداف مقالات با اهداف پژوهش، (۲) منطق و روش‌شناسی، (۳) طراحی پژوهش، (۴) شیوه نمونه‌گیری، (۵) روش‌ها و کیفیت جمع‌آوری داده‌ها، (۶) انعکاس‌پذیری که نمایانگر گسترش نتایج و دستاوردهای پژوهش است، (۷) رعایت اصول اخلاقی، (۸) دقت در تحلیل داده‌ها، (۹) وضوح در بیان نتایج و

یافته‌های کیفی مطالعات کمی در یک حوزه خاص است (۱۸)، (۱۹، ۲۰، ۲۱). در طی سال‌های متمادی، منابع مختلفی در ارتباط با رویکرد فراترکیب نگاشته شده‌اند (۲۲، ۲۳). با وجود این، کاربست فرآیندی که توسط باروسو و ساندلوسکی (Sandelowski & Barroso) برای اجرای رویکرد فراترکیب ذکر شده، برای مطالعه پژوهش‌های مختلف سودمند و مفید

گام ۱- طرح سؤال پژوهش: در این رویکرد، اولین گام تدوین سؤالاتی است که محققان به دنبال پاسخ‌گویی به آن هستند. در این راستا، در پژوهش حاضر یک سؤال اساسی مطرح است: عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران کدام‌اند؟

گام ۲- مروری نظاممند بر ادبیات: در گام دوم، بررسی نظاممند متون انجام پذیرفت. با توجه به سؤالات پژوهش، با استفاده از کلیدواژه‌های دانشجویان استعداد درخشان، عملکرد دانشجویان استعداد درخشان، عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی و عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان جست‌وجو توسط پژوهشگران در پایگاه‌های معتبر داخلی از جمله جهاد دانشگاهی، نورمگز، مگیران، پرتال جامع علوم انسانی و سیویلیکا و علم‌نت بین سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۳ انجام شد.

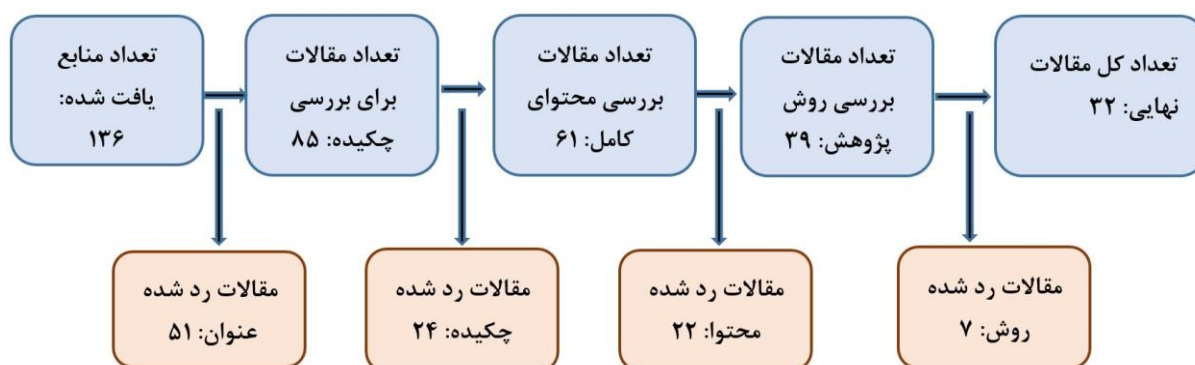
گام ۳- جست‌وجو و انتخاب متون مناسب: در این مرحله مقالات در چندین مرحله توسط پژوهشگران ارزیابی و بازبینی و در نهایت مطالعات مناسب با هدف پژوهش انتخاب شدند. براساس فرآیندی که در شکل ۲ نشان داده شده است، عناوین، چکیده، محتوا، دسترسی و کیفیت روش پژوهش‌ها به ترتیب بررسی و ارزیابی شدند. مطالعاتی که ارتباط کمتری با اهداف پژوهش داشتند، کنار گذاشته شدند و در نهایت با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند، از بین مرتبط‌ترین مقالات و پژوهش‌ها، ۳۲ مقاله از بین ۱۳۶ مطالعه اولیه انتخاب شدند. تعداد مطالعاتی که در فراترکیب گنجانده می‌شوند، به موضوع تحقیق و هدف محقق از انجام پژوهش بستگی دارد.

ساده‌ترین حالت، مقالات با امتیاز کمتر از ۲۵ کنار گذاشته می‌شوند. در این پژوهش، مقالاتی که براساس فرم CASP کمتر از ۲۵ امتیاز گرفته‌اند، حذف شدند. براساس این سیستم امتیازدهی، مقالات در پنج سطح دسته‌بندی می‌شوند: عالی (امتیاز ۵۰-۴۰)، خیلی خوب (۴۰-۳۱)، خوب (۳۰-۲۱)، متوسط (۲۰-۱۱) و ضعیف (۱۰-۰) (۶۰).

(۱۰) ارزش کلی پژوهش. به هر مقاله براساس این معیارها، امتیازی از ۱ تا ۵ داده می‌شود. مقالاتی که مجموع امتیازشان ۲۵ یا بالاتر باشد، از نظر کیفی پذیرفته شده و مقالات با امتیاز کمتر از روند بررسی حذف می‌شوند. با توجه به اینکه فرم شامل ۱۰ معیار و حداکثر امتیاز برای هر معیار ۵ است، بالاترین امتیاز ممکن برای هر مقاله ۵۰ خواهد بود (۵۹). در

جدول ۱: عناوین مقالات نمونه به همراه نویسندگان و شماره منبع

شماره منبع	نویسندگان/سال انتشار	شماره منبع	نویسندگان/سال انتشار
(۳۰)	Fatemi (2024)	(۴۳)	Mohammadi et al. (2014)
(۳۱)	Kohi Ain al-Din (2023)	(۴۴)	Zebardast & Shafiei Tabar (2014)
(۳۲)	Asgari et al. (2022)	(۴۵)	Torabi & Seif (2013)
(۳۳)	Habibi & Pashaeifakhri (2022)	(۴۶)	Jamali & Seif (2012)
(۱۳)	Zolfaghari et al. (2022)	(۴۷)	Momayyezi et al. (2012)
(۱۴)	Habibi et al. (2021)	(۴۸)	Beshlideh et al. (2011)
(۳۴)	Heidarzadeh et al. (2020)	(۴۹)	Changizi Ashtyani et al. (2011)
(۳۵)	Shariati et al. (2020)	(۵۰)	Yakhforoosha et al. (2011)
(۸)	Ghahremani & Momeni (2019)	(۵۱)	Neekneshaan et al. (2010)
(۳۶)	Masoudi et al. (2019)	(۵۲)	Haqqani & Khadivzadeh (2009)
(۳۷)	Otaghi et al. (2019)	(۵۳)	Jafarzadeh et al. (2009)
(۳۸)	Cheraghi et al. (2018)	(۵۴)	Sohrabi et al. (2009)
(۳۹)	Zareian & Khani Moselo (2018)	(۵۵)	Kasaeian & Kasaeian (2007)
(۴۰)	Hemati Alamdarloo et al. (2017)	(۵۶)	Yarmohammadian (2007)
(۴۱)	Tazakori et al. (2017)	(۵۷)	Alborzi & Alborzi (2006)
(۴۲)	Safarnezhad et al. (2016)	(۵۸)	Dashti Rahmatabadi et al. (2006)

شکل ۲: فرایند انتخاب مطالعات نهایی مرتبط با موضوع

دست یافتند که بیانگر مضامین فرعی بودند. در گام بعدی، با ترکیب مضامین فرعی و شناسایی ارتباطات مفهومی میان آن‌ها، مضامین اصلی استخراج شدند. برای دستیابی به نتایج معتبر و معنادار در پژوهش‌های کیفی، لازم است داده‌ها به صورت سازمان‌یافته و منظم تحلیل شوند. یکی از روش‌های مؤثر در این زمینه تحلیل مضمون است که به شناسایی،

گام ۴- استخراج اطلاعات تحقیق: در گام چهارم، محتوای مطالعات منتخب به طور دقیق و خطبه خط بررسی شد تا کدهای اولیه مرتبط با عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران شناسایی شود. سپس پژوهشگران با تجمع کدهای اولیه و شناسایی روابط بین آن‌ها، از طریق کدگذاری باز به دسته‌بندی‌های جزئی‌تر

تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی می‌پردازد. این روش به‌عنوان یک فرایند تحلیل داده‌های متنیاست که داده‌های پراکنده و متنوع را به اطلاعاتی غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند. تحلیل مضمون یک روش خاص و منحصربه‌فرد نیست، بلکه رویکردی است که می‌توان آن را در اکثر روش‌های پژوهش کیفی به کار برد (۶۱).

گام ۵- تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی: در این گام، محققان پژوهش ۲۴۰ کد اولیه را با کنار هم قرار دادن مفاهیم کلیدی مشابه و ارتباطات مفهومی بین آن‌ها از طریق کدگذاری باز در قالب ۱۶ مضمون فرعی تقسیم‌بندی کردند و سپس با کنار هم قرار دادن مضامین فرعی و ارتباطات مفهومی بین آن‌ها از طریق کدگذاری محوری توانستند به ۴ مضمون اصلی در ارتباط با شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران دست یابند. درنهایت از طریق کدگذاری گزینشی به هدف پژوهش دست یافته شد.

گام ۶- کنترل کیفیت: در پژوهش حاضر جهت روایی توصیفی تلاش شده است تا بیشترین تعداد مقاله‌های مرتبط شناسایی و گردآوری شوند. برای تعیین پایایی، از روش توافق بین دو کدگذار استفاده شد؛ یعنی علاوه بر پژوهشگری که کدگذاری اولیه را انجام داده است، محقق دیگری نیز کدگذاری داده‌ها را به‌صورت مجزا انجام داده است. به‌منظور بررسی میزان توافق بین دو کدگذار، از ضریب توافق کاپا استفاده شد. شاخص کاپا بین ۱ تا ۱- در نوسان است؛ هرچه

مقدار این سنج به عدد ۱ نزدیک‌تر باشد، نشان می‌دهد که توافق بیشتری بین کدگذاری‌ها وجود دارد. اما زمانی که مقدار کاپا به عدد صفر نزدیک‌تر باشد، در آن صورت توافق کمتری بین دو کدگذار وجود دارد و در مقدار کاپای منفی، توافقی وجود ندارد. البته باید این نکته را هم مدنظر داشته باشیم که ضریب معناداری کمتر از ۰/۰۵ نشان‌دهنده معناداری توافق است. با استفاده از نرم‌افزار SPSS عدد معناداری ۰/۰۱ و مقدار شاخص ۰/۸۱ محاسبه شد که نشان‌دهنده پایایی خوب و مناسبی است. همچنین برای بررسی روایی پژوهش نیز یافته‌ها در اختیار پنج نفر از متخصصان و مفسران تحقیق کیفی قرار گرفتند که پس از بازنگری فرآیند مطالعه، نتایج کیفی را تأیید کردند.

گام ۷- ارائه یافته‌ها- سؤال اول؛ پاسخ به سؤالات پژوهش: پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی‌های انجام‌شده، عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران شناسایی و استخراج شدند.

یافته‌ها

نتایج حاصل از بخش کیفی این پژوهش با استفاده از روش تحلیل مضمون، مطابق با مراحل ذکرشده در جدول ۲ تحلیل شد.

جدول ۲: فرآیند کدگذاری مفاهیم اولیه در قالب مضامین اولیه، ثانویه و تم اصلی

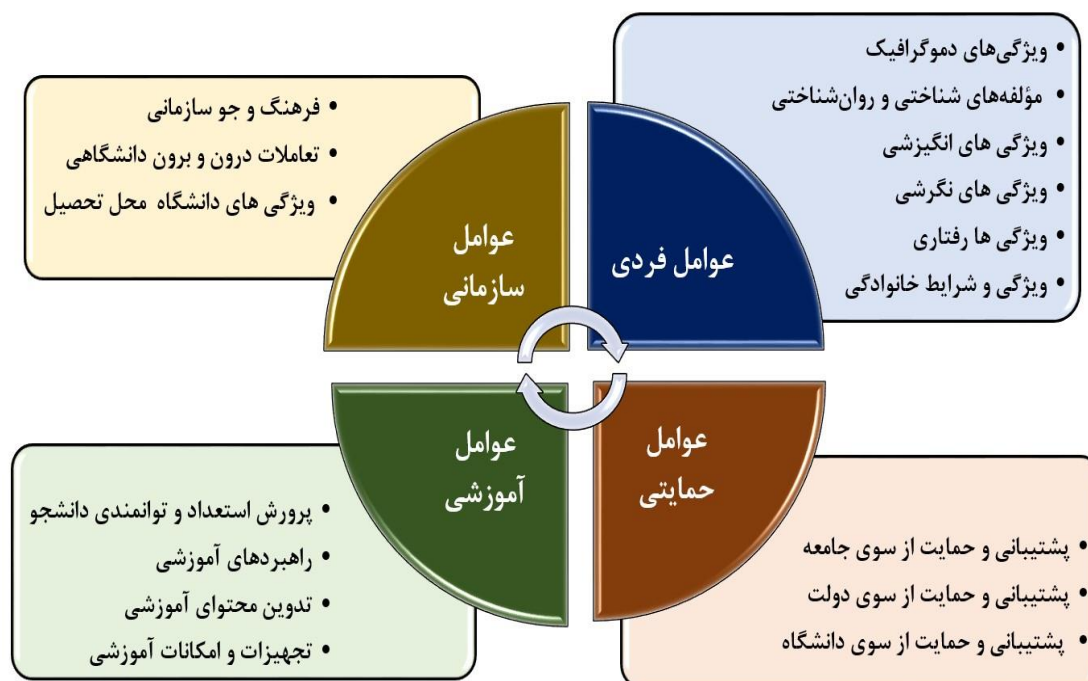
کدهای باز	شماره منابع	مضامین فرعی	مضامین اصلی	تم اصلی
ویژگی جسمانی، جنسیت، وضعیت تأهل، وضعیت اسکان، سطح فرهنگی و اجتماعی، سن، ویژگی جغرافیایی محل سکونت، ویژگی قومیتی، شرایط زندگی برای دانشجویان مقیم خوابگاه، زبان مادری، عقاید مذهبی، تجرب مذهبی، ویژگی‌های وراثتی، مقطع و رشته تحصیلی دانشجو، طول دوران تحصیل	(۳۱، ۳۰، ۱۳، ۸)، (۳۷، ۳۴، ۳۳، ۳۸، ۴۱-۵۸)	ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی	ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی	شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران
ترجیحات شناختی، خلاقیت و نوآوری، انعطاف‌پذیری دانشجو، مسئولیت‌پذیری، اعتمادبه‌نفس، توانایی‌های شناختی، هوش شناختی، استعداد، هوش، شایستگی، تفکر خلاق، بهره هوشی، پشتکار، کنجکاوی، آزادمنشی و فرهیختگی، همدلی، خودآگاهی هیجانی، حافظه بینایی، سلامت روان، نبوغ، خون‌سردی، حافظه، حساسیت، خودارزیابی و آگاهی از خود، آگاهی از تجرب زندگی، آگاهی از عواقب سرقت ادبی، درک عمیق از مطالب آموزشی، وظیفه‌شناسی، درک تنوع فرهنگی و قومی، درک احساسات دیگران	(۳۰، ۱۴، ۱۳)، (۳۹-۳۳، ۳۱، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۵۵، ۵۴، ۵۱، ۵۰، ۵۸، ۵۷، ۵۶،	ویژگی‌های شناختی و روانشناختی	ویژگی‌های شناختی و روانشناختی	
نوع و نیمرخ‌های انگیزش تحصیلی، ساختار و جهت‌گیری انگیزشی، انگیزش پیشرفت تحصیلی، انگیزش ضمنی، انگیزش صریح، انگیزش درونی برای یادگیری و کسب مهارت، خودانگیزشی، انگیزه یادگیری زبان دوم، اشتیاق، هیجان، امید، شادابی و نشاط، احساسات، تمایل به کارکرد بالا، نگرانی نسبت به آینده شغلی مناسب	(۳۳، ۳۲، ۱۳)، (۴۳، ۴۰، ۳۹، ۳۷، ۴۹، ۴۸، ۴۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۷)	ویژگی‌های انگیزشی	ویژگی‌های انگیزشی	

عوامل سازمانی	ویژگی‌های نگرشی	۳۳، ۳۲، ۱۳، ۸) ، ۴۲، ۳۹، ۳۵، ، ۴۶، ۴۴، ۴۳ ، ۵۳، ۵۱، ۴۸ (۵۸، ۵۷)	گرایش دانشجو به اصالت، حس استقلال، خودمشتوقی، باورهای معرفت‌شناختی، ویژگی خودپنداره، نگرش نسبت به آینده، قصد مهاجرت در دانشجو، خودحرمتی، ایدئال‌گرایی، کمال‌گرایی، باورهای انگیزشی، واقع‌گرایی نسبت به مسائل، هدف مدار بودن، حس نوع‌دوستی دانشجو، گرایش به رعایت قوانین، بصیرت نسبت به چالش‌های آموزشی، خودپنداره تحصیلی، نگرش دانشجو نسبت به بافت و ساختار دانشگاه، نگرش دانشجو نسبت به هم‌کلاسی‌ها، نگرش دانشجو نسبت به استاد، نوع نگرش نسبت به سرت ادبی، نگرش و خودپنداره اجتماعی، نگرش دانشجو به مهاجرت و فرار مغزها
	ویژگی‌های رفتاری	۳۱، ۳۰، ۱۳، ۸) ، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ، ۴۲، ۴۱، ۳۹ ، ۴۸، ۴۶، ۴۵، ۴۳ ، ۵۴، ۵۱، ۵۰ (۵۸)	تلاش زیاد در راستای خودشکوفایی و خودمدیریتی، کاربرد دانش در محیط واقعی، عملکرد مستقل، پرورش افکار در راستای پیشرفت، توسعه دانش زبانی، کنترل هیجان و اضطراب، استفاده از دانش برای حل مسائل آینده، نوع و نحوه رفتار، برون‌گرایی، جهت‌گیری درونی و بیرونی رفتار، رفتار مبتنی بر همدلی و کمک‌طلبی صمیمانه، رفتار مبتنی بر به‌اشتراک‌گذاری دانش، رقابت سازنده با سایر دانشجویان
	ویژگی و شرایط خانوادگی	۴۲، ۳۳، ۱۳، ۸) ۴۵، ۴۴، ۴۳، ، ۴۹، ۴۸، ۴۶، ، ۵۴، ۵۳، ۵۱ (۵۸، ۵۷)	وضعیت اشتغال و درآمد خانواده، میزان اهمیت خانواده به تعلیم و تربیت، انتظارات خانواده و اطرافیان از دانشجو، احساس رضایت دانشجو از زندگی خانوادگی، سطح تحصیلات خانواده، ویژگی‌های اعضای خانواده، جایگاه دانشجو در خانواده، فرهنگ خانواده، میزان حمایت و تشویق از سوی خانواده، تأمین شرایط جسمی و روحی سالم از سوی خانواده، درونی‌سازی ارزش‌ها از سوی خانواده
	فرهنگ و جو سازمانی	۳۰، ۱۴، ۱۳، ۸) ، ۳۶، ۳۵، ۳۱، ، ۴۱، ۴۰، ۳۸ ، ۴۶، ۴۵، ۴۳ ، ۵۳، ۵۰، ۴۸، ۴۷ (۵۸، ۵۷، ۵۵)	ایجاد شرایط مناسب روانی برای دانشجو، درک مشکلات دانشجو از سوی نظام آموزشی، تأثیر رویدادهای محیطی بر رفتار، عدم سرکوب دانشجو، ایجاد فضای پرشور و فعال و چالشی، جو و محیط آموزشی، انتظارات تحصیلی موجود از دانشجو، محیط دانشکده، محیط جامعه، کاهش موقعیت‌های تنش‌زا از سوی دانشکده
	تعاملات درون و بین دانشگاهی	، ۳۱، ۳۰، ۱۴) ، ۴۰، ۳۹، ۳۶ ، ۴۹، ۴۶، ۴۲ (۵۸، ۵۵، ۵۴)	برقراری ارتباط مؤثر با نظام آموزش عالی، شرکت در تعاملات و سهیم شدن در امور آموزش، میزان تعاملات با اساتید، میزان تعامل با سایر دانشجویان، کیفیت پاسخ‌گو بودن اساتید در روابط و تعاملات دانشجو، تعاملات بین دانشگاه‌های کشور، ارتباط بین‌دانشگاهی در سطح کشور، حفظ روابط و تعاملات خوب، تمایل به روابط دوستانه، برقراری روابط صمیمانه با دیگران، حفظ روابط و تعاملات بین‌فردی، مدیریت ارتباط با دیگران، پتانسیل بالا برای برقراری ارتباط در راستای به‌اشتراک‌گذاری ایده‌ها و دانسته‌ها، میزان تمایل به شرکت در اجتماع و فعالیت‌ها
	ویژگی‌های محل تحصیل	، ۴۸، ۴۲، ۳۱) ، ۵۳، ۵۲، ۴۹ (۵۸)	نوع و سطح دانشگاه محل تحصیل، دانشکده و گروه‌های آموزشی محل تحصیل، ویژگی جغرافیایی محل تحصیل دانشجو، مدیریت دانشکده
عوامل حمایتی	پشتیبانی و حمایت از سوی جامعه	۳۱، ۳۰، ۱۴، ۸) (۳۶، ۵۸، ۳۳،	میزان دریافت بازخورد مناسب و حمایت‌گرانه، حمایت عاطفی و روانی دانشجوی استعداد درخشان از سوی جامعه، آشناسازی دانشجویان با نیازهای واقعی کشور، نهادینه‌سازی ارزش‌های ملی، مناظره و گفت‌وگو با دانشجو از طریق رسانه‌های اجتماعی و ملی، توجه جامعه به مسئله فرار مغزها، پیشرفت فرهنگی جامعه، پیشرفت سیاسی جامعه، پیشرفت اقتصادی جامعه
	پشتیبانی و حمایت از سوی دولت	۴۱، ۳۶، ۱۴، ۸) (۵۸، ۵۳، ۴۷،	سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های کلان برای شناسایی و حمایت از دانشجویان استعداد درخشان، انعکاس مسائل دانشجویان استعداد درخشان به وزارتخانه، بهبود ارتباط دانشگاه و صنعت، طراحی پایگاه داده و سامانه ملی پرورش استعدادهای برتر دانشجویان، ارائه تسهیلات رفاهی از طریق هماهنگی وزارتخانه و نهادهای تصمیم‌گیری دولتی، تشکیل حلقه‌های تخصصی از دانشجویان استعداد درخشان و به‌کارگیری آن‌ها در پروژه‌های ملی، هماهنگی آموزش عالی با آموزش و پرورش، فراهم شدن زمینه‌های فعالیت برای دانشجویان نخبه مهاجر در داخل کشور، حمایت روانی و کاهش فشار روحی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های علوم پزشکی، الگوسازی نخبگان

عوامل آموزشی	پشتیبانی و حمایت ازسوی دانشگاه	میزان و وجود انگیزش و مشوق‌های بیرونی، سوق دادن دانشجویان به سمت موفقیت‌های آموزشی، احترام و اعتماد به دانشجو در قبال ایده‌های نو، پشتیبانی از سلامت عاطفی و جسمانی دانشجو، برطرف‌سازی موانع ایجاد خلأ قیوت دانشجو، برقراری عدالت آموزشی، اجرای ارزشیابی‌های عادلانه، تمهید آیین‌نامه مالی و حمایت مالی دانشجویان، استفاده از استعدادهای بالقوه دانشجویان، تمهیدات نظام آموزشی درجهت کشف و حفظ و نگهداشت دانشجویان استعداد درخشان، برقراری عدالت فرهنگی، اجتماعی و قومیتی	۳۱، ۳۰، ۱۴) ، ۳۵، ۳۳، ۴۱، ۳۹، ۳۶ ۴۵، ۴۹، ۴۷، (۵۸، ۵۷،
		مهارت سازمان‌دهی و مدیریت زمان، تقویت مهارت شناختی و ادراکی دانشجو، پرورش مهارت‌های فنی، مهارت یادداشت کردن، مهارت‌های کلامی، مهارت هنری، مهارت حرکتی، مهارت مطالعاتی، مهارت مقاله‌نویسی، مهارت استناددهی و رفرنس دهی در مقالات، مهارت کار گروهی و تیمی، مهارت زبان، سازش و نحوه مواجهه با مشکلات، توانایی اولویت‌بندی مسائل براساس اهمیت و ضرورت، تفکر سازنده، مهارت خودراهبری، مهارت اجتماعی، مهارت خودتنظیمی، کنترل خود یادگیری، اعتمادبه‌نفس، قوه استدلال، مهارت‌های شناختی، مهارت‌های فراشناختی، مهارت تفکر انتزاعی، مهارت تفکر انتقادی، مهارت تجسم فضایی، مهارت دیداری، مهارت تفکر قیاسی، مهارت تفکر استقرایی، مهارت‌های انتقال دانش، مهارت پردازش اطلاعات، مهارت ادراکی، مهارت شنیداری، مهارت کنترل هیجانات، مهارت سخت افزاری، مهارت فناوری اطلاعات و نرم‌افزاری، تقویت خلأ قیوت، تقویت مهارت زبان انگلیسی	(۳۰، ۱۳، ۸) ۳۳، ۳۲، ۳۱ ، ۳۵، ۳۴، ۳۹، ۳۷، ۳۶ ۴۴، ۴۳، ۴۰ ، ۴۶، ۴۵، ، ۵۰، ۴۸، ۴۷ ۵۴، ۵۳، ۵۱ ، ۵۶، ۵۵، (۵۸، ۵۷
		بارش افکار، روش‌های یادگیری مبتنی بر حل مسئله، برگزاری تدریس به روش کارگاهی، جلسات بحث و گفت‌وگو، حل مسئله، توجه به سبک‌های یادگیری، استفاده از روش‌های نوین تدریس، گنجاندن پروژه‌های دانشجویی در ارزشیابی متناسب دانشجویان، دسترسی سریع و آسان به منابع اطلاعاتی، توجه به تفاوت‌های شناختی دانشجویان، ایجاد فرصت‌های یادگیری، انتقال نتایج ارزشیابی اساتید به خود اساتید در راستای تدریس اثربخش	(۱۴، ۱۳، ۸) ۳۵، ۳۱، ۳۰ ، ۳۸، ۳۶، ، ۴۵، ۳۹، ۴۳ ۴۸، ۴۷، ۴۶ (۵۸، ۵۳،
		تدوین محتوای آموزشی مبتنی بر حل مسئله، تدوین محتوای آموزشی متناسب با توانمندی‌های دانشجویان استعداد درخشان، تأکید بر کیفیت محتوای آموزشی به جای کمیت، سازمان‌دهی میان‌رشته‌ای بین محتوای آموزشی، جایگزین کردن واحدهای آموزشی IT به جای برخی دروس غیرضروری، طرح کتاب‌های مرجع برای گروه‌های آموزشی مختلف، تعدیل طول دوره آموزشی برای دانشجویان استعداد درخشان، تدوین و طراحی برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای جامعه، ارائه مطالب جدید آموزشی، برگزاری دوره‌های بازآموزی، رعایت اصل انعطاف و نیازسنجی در تدوین محتوا، ارائه پروژه‌های عملی در کنار واحدهای تئوری، برنامه‌ریزی در راستای برقراری تعادل بین زمان اختصاص داده‌شده و حجم دروس، تعیین اساتید مشاور و شبکه همکار برای کمک و راهنمایی دانشجویان، اجرای تجارب موفق آموزشی سایر کشورها، استقبال از طرح‌های دانشجویی	(۱۴، ۱۳، ۸) ۳۵، ۳۱، ۳۰ ، ۳۸، ۳۶، ۴۵، ۴۳، ۳۹ ، ۴۷، ۴۶، ۵۵، ۵۳، ۵۱ (۵۸، ۵۷،
عوامل آموزشی	تدوین محتوای آموزشی	فراهم‌سازی دسترسی به شبکه‌های اجتماعی، امکانات کتابخانه، اعمال قوانین و استانداردها برای جلوگیری از سرقت ادبی، آگاه‌سازی دانشجویان از سرقت ادبی و علمی، فراهم‌سازی پایگاه‌های داده برای دانشجویان، بهبود امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی، تخصیص بودجه پژوهشی برای دانشجویان، تولید ابزارهای سنجش و استانداردهای بومی، شناسایی دقیق نیازمندی‌های اطلاعاتی کاربران دانشجو	(۳۷، ۳۱، ۸) ۴۷، ۴۳، ۳۸ ، ۵۳، ۵۰، (۵۸
		جهت پاسخ به سؤال پژوهش حاضر، ۳۲ مطالعه داخلی بررسی و تجزیه و تحلیل شدند. بعد از بررسی داده‌ها، مشخص شد عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران در قالب ۴ مضمون اصلی شامل عوامل فردی (ویژگی‌های دموگرافیک، مؤلفه‌های شناختی و روان‌شناختی، ویژگی‌های انگیزشی، ویژگی‌های نگرشی، ویژگی‌های رفتاری، ویژگی و شرایط خانوادگی) عوامل	

سازمانی (فرهنگ و جو سازمانی، تعاملات درون و برون دانشگاهی، ویژگی‌های دانشگاه محل تحصیل)، عوامل حمایتی (پشتیبانی و حمایت ازسوی جامعه، پشتیبانی و حمایت ازسوی دولت، پشتیبانی و حمایت ازسوی دانشگاه) و عوامل آموزشی (پرورش استعداد و توانمندی دانشجو، راهبردهای آموزشی، تدوین محتوای آموزشی، تجهیزات و امکانات آموزشی) قابل طبقه‌بندی و دسته‌بندی است.

جهت پاسخ به سؤال پژوهش حاضر، ۳۲ مطالعه داخلی بررسی و تجزیه و تحلیل شدند. بعد از بررسی داده‌ها، مشخص شد عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران در قالب ۴ مضمون اصلی شامل عوامل فردی (ویژگی‌های دموگرافیک، مؤلفه‌های شناختی و روان‌شناختی، ویژگی‌های انگیزشی، ویژگی‌های نگرشی، ویژگی‌های رفتاری، ویژگی و شرایط خانوادگی) عوامل

شکل ۳: الگوی مفهومی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان

بحث

دانشجویان استعداد درخشان جزء باارزش‌ترین گروه‌ها و سرمایه‌های هر جامعه‌ای به حساب می‌آیند. پژوهش حاضر با هدف بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی آن‌ها و به روش فراترکیب به انجام رسید. براساس نتایج به‌دست‌آمده، چهار دسته عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل حمایتی و عوامل آموزشی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌ها تأثیرگذارند که هریک از عوامل اصلی دارای مقوله‌های فرعی هستند.

عوامل فردی: در این پژوهش مشخص شد که عوامل فردی اثرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دارای مضامین فرعی چون (ویژگی‌های دموگرافیک، مؤلفه‌های شناختی و روان‌شناختی، ویژگی‌های انگیزشی، ویژگی‌های نگرشی، ویژگی‌های رفتاری، ویژگی‌های شرایط خانوادگی) است. صادقی موحد و همکاران (۶۲)، قاسمی روشناوند و همکاران (۶۳) و سنایی‌نسب و همکاران (۶۴)، قدوسی و همکاران (۶۵) و آقامیرزایی (۶۶) در مطالعات خود دریافته بودند که متغیرهایی چون جنسیت، سن، شرایط خانوادگی، تأهل، وضعیت اقتصادی، عزت‌نفس، بهره‌هوشی، میزان شادکامی، افسردگی و محل سکونت با عملکرد تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در ارتباط است. این یافته‌ها مشابه عوامل فردی شناسایی شده در مطالعه حاضر هستند. بدون شک، ویژگی‌های

منحصربه‌فرد دانشجویان که از آن با عنوان خصوصیات فردی یاد می‌شود، تأثیر غیرقابل‌انکاری بر عملکرد تحصیلی آن‌ها می‌گذارد و می‌تواند به‌نحوی وجه تمایز دانشجویان با عملکرد تحصیلی مطلوب از سایر دانشجویان باشد. در بسیاری از تحقیقات، زمان بررسی عملکرد تحصیلی دانشجویان متغیرها را به دو دسته فردی و محیطی تقسیم می‌کنند که خود نشانگر اهمیت این مؤلفه است (۶۲).

عوامل سازمانی: دیگر مضمون اصلی تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان که در پژوهش حاضر شناسایی شده، عوامل سازمانی است. این عامل دارای مضامینی فرعی چون فرهنگ و جو سازمانی، تعاملات درون و بین دانشگاهی و ویژگی‌های دانشگاه محل تحصیل است. درجهت تبیین این یافته‌ها می‌توان بیان کرد دانشگاه مانند هر سازمانی دارای جو و فرهنگ سازمانی منحصربه‌فرد است که دانشجویان به‌محض ورود به دانشگاه آن را تجربه و درک می‌کنند. فرهنگ و جو سازمانی مطلوب و حمایتگر می‌تواند عامل عملکرد تحصیلی مطلوب و پیشرفت تحصیلی نیز باشد (۶۷). همچنین در دانشگاهی که امکان تعامل سازنده بین اجزا و افراد تشکیل‌دهنده آن و همچنین تعاملات برون‌دانشگاهی فراهم باشد و افراد ارتباط سازنده‌ای با هم برقرارکنند، قطعاً عملکرد تحصیلی آن‌ها نیز بهبود خواهد یافت؛ چراکه ارتباط و تعامل بین دانشجویان با یکدیگر و بین دانشجویان با اساتید

یکی از اصلی‌ترین عرصه‌های ارتباطات در آموزش عالی و مهم‌ترین سرمایه دانشگاهی محسوب می‌شود (۶۸). ویژگی‌های محلّ تحصیل: دانشگاه و دانشکده‌ای که دانشجو در آن مشغول به تحصیل است نیز عملکرد تحصیلی دانشجویان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد، به این معنا که هرچه دانشگاه محلّ تحصیل و نوع مدیریت آن از کیفیت بیشتری برخوردار و جوّ علمی بهتری در آن وجود داشته باشد، پیشرفت تحصیلی و میزان یادگیری دانشجویان نیز بیشتر خواهد بود. به علاوه، کیفیت دانشگاه محلّ تحصیل خلّاقیت و انگیزه را در دانشجویان افزایش می‌دهد، به رشد ذهنی و فکری آن‌ها منجر می‌شود و تعاملات سازنده و نشر دانش در سطح دانشگاه را بهبود می‌بخشد که در نهایت به بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان منجر خواهد شد (۶۶، ۶۹).

عوامل حمایتی: سومین عامل اصلی اثرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان که در مطالعه حاضر شناسایی شده، عوامل حمایتی است. این عامل دارای مضامین فرعی چون پشتیبانی و حمایت از سوی جامعه، پشتیبانی و حمایت از سوی دولت، پشتیبانی و حمایت از سوی دانشگاه است. مطالعات قبلی انجام‌شده در این حوزه نشان داده‌اند عدم حمایت مسئولان و جامعه از دانشجویان مستعد با افت تحصیلی آن‌ها ارتباط مستقیم دارد و حمایت از دانشجویان عملکرد تحصیلی را بهبود می‌بخشد (۷۰). نظام آموزش عالی به دلیل نقش تعیین‌کننده‌ای که در پیشبرد برنامه‌های توسعه‌ای هر کشوری دارد، دارای اهمیت بسیار زیادی، هم برای دولت و هم به صورت کلی برای اجتماع است. بنابراین دولت باید به دانشجویان استعداد درخشان به عنوان گروه نخبه و سرآمد شاغل در دانشگاه‌ها نگاهی ویژه و متناسب با نیازها و استعدادهای آن‌ها داشته باشد. همچنین طبق دیگر یافته این بخش از پژوهش، پیشرفت تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان و بهبود عملکرد تحصیلی آن‌ها مستلزم نقش حمایتی دانشگاه است و این امر زمانی میسر است که دانشگاه‌ها با انجام برنامه‌ریزی‌های صحیح و دقیق، توسعه علمی، پژوهشی و فرهنگی دانشجویان را اولویت اول خود بدانند و موانع و چالش‌هایی که به افت تحصیلی منجر می‌شوند را رفع کنند (۳۸، ۷۱).

عوامل آموزشی: براساس نتایج مطالعه حاضر، چهارمین عامل اثرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان، عوامل آموزشی است که متشکل از چهار مضمون فرعی پرورش استعداد و توانمندی دانشجو، راهبردهای

آموزشی، تدوین محتوای آموزشی، تجهیزات و امکانات آموزشی است. همسو با نتایج مطالعه حاضر، حقّانی و خدیوزاده (۵۲) و اتاقي (۷۲) در مطالعات خود دریافتند بین تقویت توانمندی‌های تحصیلی دانشجویان و عملکرد تحصیلی آن‌ها ارتباط وجود دارد. بنابراین در طراحی محیط آموزشی دانشگاه، لازم است توجه شود تا برای فراگیران حالتی مطلوب داشته باشد. به نحوی که فرصت‌های یادگیری متنوعی جهت کسب دانش، تجربه و مهارت در اختیار دانشجویان قرار گیرد و به آن‌ها این امکان را دهد تا با تعریف اهداف و ارزش‌های تحصیلی خود به شکلی مفید از محیط آموزشی استفاده و خود را برای یادگیری در دوران تحصیل دانشگاهی و پس از آن آماده کنند (۷۳). درواقع این امر زمانی محقق خواهد شد که فراگیران شیوه صحیح مطالعه و تمرین دروس، نحوه استفاده درست از منابع، تکنیک‌های درست یادداشت برداری و خلاصه کردن و مدیریت زمان را فرا بگیرند (۷۴) و در این راستا دانشگاه‌ها باید تمام توان خود را برای تقویت مهارت‌ها و استعدادهای دانشجویان به کار گیرند. براساس این مطالعه، راهبردهای آموزشی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان اثرگذار است. این نتیجه با یافته‌های مطالعات حاتمی و همکاران (۷۵)، کایان فادلمولا و همکاران (Fadlelmula Kayan) (۷۶)، کائوشیک (Kaushik) و جنا (Jena) (۷۷) همسوست. استفاده از راهبردهای آموزشی و سبک تدریس به روز و مناسب با استعداد و توانایی فراگیران، قابلیت‌ها و پتانسیل آن‌ها را افزایش می‌دهد و به عملکرد تحصیلی بهتر منجر می‌شود (۷۸). بنابراین محیط کلاس و راهبردهای آموزش در دانشگاه‌ها باید با در نظر گرفتن ویژگی‌های خاص دانشجویان استعداد درخشان به نحوی سازمان‌دهی شود که امکان ارتقای عملکرد دانشجویان فراهم شود و در نتیجه فضای آموزشی کلاس جذاب می‌شود و انگیزه یادگیری افزایش می‌یابد. تجهیزات و امکانات آموزشی از دیگر عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی در این مطالعه بود. در این راستا، چراغی و همکاران (۳۸) در مطالعه خود دریافتند نارضایتی دانشجویان استعداد درخشان از امکانات آموزشی دانشگاه با افت تحصیلی آن‌ها در ارتباط است. این امر بیانگر اهمیت وجود امکانات و تجهیزات مناسب دانشگاه‌ها در بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان است. قابل ذکر است که محتوای آموزشی مورد استفاده نیز با دارا بودن ویژگی‌هایی چون تناسب با نیازها و سطح علمی فراگیران و به روز بودن می‌تواند عملکرد تحصیلی را تحت‌تأثیر قرار دهد.

نتیجه‌گیری

همان‌طور که ذکر شد، در پژوهش حاضر مشخص گردید عوامل اثر گذار بر عملکرد دانشجویان استعداد درخشان چندجانبه و چندبعدی است؛ به‌نحوی که نه‌تنها خصوصیات فردی خود دانشجو، بلکه عواملی در سطح دانشگاه و حتی فراتر از آن شرایط و روندهای حاکم بر محیط جامعه نیز عملکرد تحصیلی آن‌ها را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. این نگاه چندجانبه می‌تواند دیدگاه جامع‌تری در زمینه علل و راهکارهای بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان در اختیار برنامه‌ریزان و مسئولان امر قرار دهد. نتایج این پژوهش به‌گونه‌ای ارائه شده‌اند که قابل‌استفاده برای سیاست‌گذاران، مدیران دانشگاهی و حتی نهادهای دولتی باشند. این نگاه عملیاتی به پژوهش، ارزش آن را برای اجرا در محیط واقعی بیشتر می‌کند. به‌صورت کلی می‌توان گفت درحالی که در مطالعات قبلی متغیرهای کمتری در رابطه با عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان شناسایی شده بود، این پژوهش با بررسی و تجزیه و تحلیل و ترکیب آن یافته‌ها افق وسیع‌تری در اختیار همه ذی‌نفعان قرار می‌دهد.

با توجه به یافته‌های اصلی پژوهش حاضر، چهار عامل اصلی تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان تبیین شد. بنابراین به مسئولان و مدیران آموزشی دانشگاه‌ها توصیه می‌شود با در نظر گرفتن این عوامل زمینه و بستر مناسب برای توسعه عملکرد تحصیلی دانشجویان را فراهم کنند. دانشگاه‌ها می‌توانند با فراهم آوردن محتوای و راهبردهای نوین آموزشی، فراهم آوردن بستر مناسب شکل‌گیری تعاملات دانشجویان با یکدیگر و اساتید در ارتقای یادگیری و عملکرد تحصیلی دانشجویان کمک کنند. حمایت دانشگاه‌ها از طرح‌های پژوهشی و فراهم کردن فرصت‌های بیشتر جهت مهارت‌آموزی در عرصه‌های مختلف، شناسایی موفقیت‌ها و توانایی‌های دانشجویان استعداد درخشان در زمینه‌های گوناگون و ارج نهادن به آن‌ها، فراهم آوردن تجهیزات و امکانات مناسب، ارتقای زیرساخت‌ها، کتابخانه و آزمایشگاه‌ها به بهبود شرایط آموزشی کمک بیشتری می‌کند. به سایر پژوهشگران پیشنهاد می‌شود عوامل افت تحصیلی و دلایل کاهش انگیزه را در مطالعات بعدی بررسی کنند.

به‌علاوه، بررسی دلایل تمایل به مهاجرت نخبگان و راهکارهای نگهداشت آن‌ها در کشور ازجمله موضوعات مهمی است که در این حوزه به بررسی و پژوهش‌های بیشتری نیاز دارد. هر پژوهشی با محدودیت‌هایی روبه‌روست. مطالعه حاضر نیز از این قاعده مستثنا نبوده است. با توجه به اینکه هدف مطالعه حاضر به‌طور خاص، بررسی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه‌های ایران بود، تعمیم نتایج به دانشگاه‌های سایر کشورها قابل‌تأمل است و توصیه می‌شود پژوهشگران به مقایسه و بررسی عوامل تأثیرگذار در سایر دانشگاه‌ها در سطح جهان بپردازند و با نتایج این مطالعه مقایسه کنند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر ملاحظات اخلاقی لحاظ شده است.

حمایت مالی

هیچ‌یک از پژوهشگران حاضر توسط نویسندگان مقاله تأمین شده است.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تضاد منافی در بین نویسندگان پژوهش حاضر وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی و طراحی مطالعه: پریناز رحمانی باروجی، جمال حاجی، مژگان محمدی‌مهر؛ جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر داده‌ها: پریناز رحمانی باروجی، جمال حاجی، مژگان محمدی‌مهر، نظارت بر مطالعه: پریناز رحمانی باروجی، جمال حاجی، مژگان محمدی‌مهر

استفاده از هوش مصنوعی در فرآیند نگارش

نویسندگان اعلام می‌دارند که در فرایند نگارش این مقاله از فناوری هوش مصنوعی برای تولید محتوا، ایده، تجزیه و تحلیل و سایر موارد استفاده نشده است.

قدردانی

نویسندگان مقاله حاضر از کلیه حامیان پژوهش که آن‌ها را در پیشبرد مطالعه مساعدت کرده‌اند، کمال تشکر و قدردانی را دارند.

References

1. Mulaudzi I. Factors affecting students' academic performance: a case study of the university context. J Social Sci Policy Implications 2023; 11(1):18-26. [DOI: 10.15640/10.15640/jsspi.v11n1a3]
2. Tamannaeifar M, Rezaei H, Hadady S. Prediction of students academic performance based on

- adjustment (academic, emotional and social) and personality traits. *Med J Mashhad Univ Med Sci* 2019;62(December):374-387. [DOI: 10.22038/mjms.2019.14885]
3. Talib N, Sansgiry SS. Determinants of academic performance of university students. *Pakistan J Psychol Res* 2012;27(2):265-278. [Link]
 4. Dortaj F, Zareie Zavaraki E, Aliabadi K, Farajollahi M, Delavar A. The impact of distance education (based Mooc) on academic performance of PNU. *J Res Educ Syst*, 2017; 10(35): 1-20. [Link]
 5. Alyahyan E, Düştegör D. Predicting academic success in higher education literature review and best practices. *Int J Educ Technol High Educ* 2020;17(3). [DOI:10.1186/s41239-020-0177-7]
 6. Tentama F, Abdillah MH. Student employability examined from academic achievement and self-concept. *Int J Eval Res Educ* 2019;8(2):243-248. [DOI:10.11591/ijere.v8i2.18128]
 7. Tadese M, Yeshaneh A, Mulu GB. Determinants of good academic performance among university students in Ethiopia: a cross-sectional study. *BMC Med Educ* 2022;22(1):395. [DOI: 10.1186/s12909-022-03461-0]
 8. Ghahremani M, Momeni N. Comparison of academic performance of talented, honor and regular postgraduate students at shahid Beheshti university. *J Manag Plan Educ Syst* 2019; 12(1): 69-100. [DOI: 10.29252/mpes.12.1.69]
 9. Hongal P, Kinange U. A study on talent management and its impact on organization performance-an empirical review. *Int J Engineer Manag Res* 2020;10(1):64-71. [DOI:10.31033/ijemr.10.1.12]
 10. Harsch K, Festing M. Dynamic talent management capabilities and organizational agility—a qualitative exploration. *Human Resource Manag* 2020;59(1):43-61. [DOI:10.1002/hrm.21972]
 11. Soleymani M, Abbaspour A, Rahimian H, Taheri M. Presentation of managing talent model in Iran's higher education system: a model based on grounded theory. *Educ Develop Judishapur*, 2021; 11(4): 811-827. [DOI: 10.22118/edc.2020.229985.1361]
 12. McDonnell A, Skuza A, Jooss S, Scullion H. Tensions in talent identification: a multi-stakeholder perspective. *Int J Human Resource Manag* 2023; 34(6):1132-1156. [DOI:10.1080/09585192.2021.1976245]
 13. Zolfaghari H, Hokmabadi ME, Alishahi A, Ghavami M, Pakbaz Khosroshahi P, Beiraghi MM. Comparison of learning styles and motivational and self-regulation strategies in Talented and ordinary students. *Med J Mashhad Univ Med Sci* 2022; 65(4). [DOI: 10.22038/mjms.2022.21431]
 14. Habibi H, Pashaeifakhri A, Ghasimiligvan A, Falahati S. Comparison of stress and academic achievement motivation of talented and ordinary masters students. *New Educ Approach* 2021; 16(2): 1-14. [DOI:10.22108/nea.2022.127731.1613]
 15. Guez A, Peyre H, Le Cam M, Gauthier N, Ramus F. Are high-IQ students more at risk of school failure? *Intelligence*, 2018; 71: 32-40. [DOI:10.1016/j.intell.2018.09.003]
 16. Taggart JC, Li GW. Production of protein-complex components is stoichiometric and lacks general feedback regulation in eukaryotes *Cell Syst* 2018;7(6):580-589. [DOI: 10.1016/j.cels.2018.11.003]
 17. Zimmer L. Qualitative meta-synthesis: a question of dialoguing with texts. *J Adv Nurs* 2006;53(3): 311-318. [DOI:10.1111/j.1365-2648.2006.03721.x]
 18. Catalano A. Patterns of graduate students information seeking behavior: a meta-synthesis of the literature. *J Documentation* 2013;69(2):243-274. [DOI:10.1108/00220411311300066]
 19. Suri H, Clarke D. Advancements in research synthesis methods: from a methodologically inclusive perspective. *Rev Educ Res* 2009;79(1):395-430. [DOI:10.3102/0034654308326349]
 20. Bair CR. Meta-Synthesis. *Proceedings of the 24th Annual Meeting of the Association for the Study of Higher Education (ASHE)*; 1999 November 18-20; San Antonio, Texas; 1999. [Link]
 21. Strobel J, Barneveld A. When is PBL more effective? a meta-synthesis of meta-analyses comparing PBL to conventional classrooms. *Interdiscip J Probl Based Learn* 2009; 3(1):44-58.

- [DOI:10.7771/1541-5015.1046]
22. Paterson B, Thorne S, Calnan C, Jillings C. meta-study of qualitative health research: a practical guide to meta-analysis and meta-synthesis. California: Sage; 2001. [DOI:10.4135/9781412985017]
 23. Sandelowski M, Barroso J. Handbook for synthesizing qualitative research. New York: Springer Publishing Company; 2007. [Link]
 24. Herber OR, Barroso J. Lessons learned from applying Sandelowski and Barroso's approach for synthesising qualitative research. Qual Res 2020;20(4):414-31. [DOI: 10.1177/1468794119862440]
 25. Ludvigsen MS, Hall EOC, Meyer G, Fegran L, Aagaard H, Uhrenfeldt L. Using Sandelowski and Barroso's meta-Synthesis method in advancing qualitative evidence. Qual Health Res 2016;26(3): 320-329. [DOI: 10.1177/1049732315576493]
 26. Schreiber R, Crooks D, Stern PN. Qualitative meta-analysis. In: Morse JM, editor. Completing a qualitative project: details and dialogue. CA: Sage; 1997. [Link]
 27. Refaie Shirpak K, Guruge S, Chinichian M. Meta-synthesis of qualitative research in health sciences. Iran J Epidemiol 2010; 6 (1):51-57. [Link]
 28. Varcoe C. Theorizing oppression: implications for nursing research on violence against women. Can J Nurs Res 1996;28(1):61-78. [PMID: 8717796]
 29. Russell CK, Bunting SM, Gregory DM. Protective care-receiving: the active role of care-recipients. J Adv Nurs 1997;25(3):532-540. [DOI: 10.1046/j.1365-2648.1997.1997025532.x]
 30. Fatemi SF, Examining educational plans for talented students, The 7th International Conference on Global Studies in Humanities, Management, and Entrepreneurship, Tehran. Iran: January; 2024. [Link]
 31. Kohi Ain al-Din F, Examining educational program development patterns for talented students, The 21st National Conference of Psychology, Educational and Social Sciences, Mazandaran, Babol. Iran: December; 2023. [Link]
 32. Asgari S, Dashti Rahmatabadi M, Yazdani S, Behnaz M, Pasalar P, Chehrazhi M. Justice in higher education: a study of talented individuals from the students' perspective and review of current regulations. Iran J Cult Health Promot 2022;6(3):540-548. [Link]
 33. Habibi H, Pashaeifakhri A. Explaining the difference in academic achievement based on academic motivation profiles of talented and normal students: a person-based approach. Educ Psychol 2022; 18(65): 131-155. [DOI:10.22054/jep.2023.62199.3411]
 34. Heidarzadeh A, Targari B, Azizzadeh Forouzi M, Shafiean H, Vadiati B, Saeid E. Learning conceptions and study habits: comparative insight of talented and other students of Kerman university of medical sciences. Educ Develop Judishapur 2020;11(1): 12-22. [DOI: 10.22118/edc.2019.191973.1096]
 35. Shariati M, Shirazi M, Hosseini Dehshiri AS, Modarres M. Inhibitory cognitive factors of creativity in medical students. Tehran Univ Med J 2020; 77 (12):767-775. [Link]
 36. Masoudi R, Latif M, Momenian S, Karimi Z, Shouri bidgoli A, Abbasi M. The use of wark's learning styles in comparison with problem-solving method between talented students and other students. Educ Develop Judishapur 2019; 10(3): 187-196. [DOI:10.22118/edc.2019.89579]
 37. Otaghi M, Tavan H, Valizadeh R, Sayehmiri K, karimi A. The factors effecting on academic achievement of talented students in Ilam university of medical sciences: a mixed method study. Technol Res Inform Syst 2019;2(2). [Link]
 38. Cheraghi Z, Nedjat S, Pasalar P, Baygi V, Sadat Ahmadi N. The ideal status and expectations of the gifted and talented students: a qualitative study. J Qual Res Health Sci 2018 ;7(4):395-406. [Link]
 39. Zareian S, Khani Moselo M. Predicting motivational beliefs among talented and high-achiever medical sciences university students accoreling to self-leadership. Rooyesh 2018; 7 (5):97-104. [Link]

40. Hemati Alamdarloo G, Shojaee S, Salimi G, Arjmandi MS. Comparison the behavior of plagiarism and risk factors of plagiarism among talented students and other students at the university of shiraz. *Higher Educ Letter* 2017;10(37): 61-77. [[Link](#)]
41. Tazakori Z, Nmadi Vosoughi M, Movahedpour A, Alizade Mirashrafi H, Zare M, Rahimi G. Comparison of emotional intelligence in talented students and normal students in Ardabil university of medical sciences in 2014-2015. *J Sabzevar Univ Med Sci* 2018;24(5): 347-352. [[Link](#)]
42. Safarnezhad Z, Joybari L, Fati L, Sangoo A, Vakili MA. Comparing of emotional intelligence in bright talents and non-talented students in Golestan university of medical sciences in 2013-2014. *J Med Educ Develop* 2016; 9 (21):61-72. [[Link](#)]
43. Mohammadi S, Labbafghassemi R, Amiri Z, Lameei A. Views and expectations of talented medical and dental students in shahid Beheshti university of health care and medical education on rducational, research, welfare and extracurricular facilities. *Med Educ J* 2014; 2 (1):7-14. [[Link](#)]
44. Zebardast O, Shafiei Tabar M. Time perspective and academic progress in ordinary and gifted students. Third National Conference of Psychology and Behavioral Sciences, Tehran: August; 2014. [[Link](#)]
45. Torabi F, Seif D. The role of thinking styles in predicting dimensions of creativity among talented and high-achiever university students. *Int J Behav Sci* 2013; 6(4): 369-376. [[Link](#)]
46. Jamali S, Seif D. Prediction of psychosocial development among university gifted students accoreling to their interactional experiences in university. *J Psychol* 2012; 16(2):121-141. [[Link](#)]
47. Momayyezi M, Mazloomi S, Aminipour M, Momayyez M. Talented students' view points on the educational problems in shahid Sadoughi university of medical sciences in 2010. *Iran J Med Educ* 2012; 12 (1):55-66. [[Link](#)]
48. Beshlideh K, Hashemi SE, Charkhabi M, Damiri H. The relationship between personality traits and religious attitudes in talented students. *Int J Behavioral Sci* 2011; (5):157-163. [[Link](#)]
49. Changizi Ashtyani S, Shamsi M. Comparison of talented students viewpoints and other students towards educational problems in Arak university of medical sciences. *Res Med Educ* 2011; 3 (2):9-18. [[Link](#)]
50. Yakhforooshha A, Sarchami R, Mohebifar R, Sakkaki A. Investigation of the information needs of talented students in Qazvin university of medical sciences. *J Med Educ Develop* 2011 ;4(2): 69. [[Link](#)]
51. Neekneshaan Sh, Nasr Esfahaanee A, Meershaahjafae E, Ansaaree M. The extent of content appropriate for regular and gifted students used by professors. *Quarterly J New Thoughts Educ* 2010; 5(4): 67. [[DOI: 10.22051/jontoe.2009.191](#)]
52. Haghani F, Khadivzade T. The effect of A learning and study skills workshop on talented students' learning and study strategies in Isfahan university of medical sciences. *Iran J Med Educ* 2009; 9 (1):31-40. [[Link](#)]
53. Jafarzadeh S, Reisi MT, Rezayati MT. The viewpoint of outstanding and talented students about motivational factors influencing their academic achievement- Rafsanjan university of medical science (2009). *Modern Care J* 2009 ;6(1):19. [[Link](#)]
54. Sohrabi N, Shehni Yailagh M, Haghighi J, Mehrbizadeh Honarmand M. The study of cognitive, motivational and personality variables as predictors of giftedness in Shahid Chamran university students. *Psychol Achievements* 2009; 16(2):3-36. [[Link](#)]
55. Kasaeian Z, Kasaeian N. The relationship between English language achievement and personality traits of talented students at the university of Isfahan. *J Psychol Educ* 2007; 37(2): 21-37. [[Link](#)]
56. Yarmohammadian A. Investigating the Power of Kettle's intelligence scale and Andrey Ray's visual memory test in Diagnosing Gifted University students. *Journal of educational and psychological research* 2007; 3(17): 77-94. [[Link](#)]

57. Alborzi SH, Alborzi M. Study of the relationship between self-determination and quality of life in talented students of Shiraz university and Shiraz medical sciences university. *J Psychology* 2006; 10 (39): 321-334. [[Link](#)]
58. Dashti Rahmatabadi MH, Rafati A, Morshidi A, Hijazian S H, Salami A, Amiri M. Investigation of the Brilliant Talent Retention Index Announced by the Ministry of Health and Medical Education among the Students of the Basic Sciences of Shahid Sadoughi Medical School in Yazd. *Iranian Journal of Education in Medical Sciences* 2006;1(1):14-19.
59. Pierson CA. Make your peer reviews more organized and systematic with checklists. *J Am Associ Nurs Practitioners* 2016;28(12):637-638. [[DOI:10.1002/2327-6924.12435](#)]
60. Kamali Y. The methodology of meta synthesis and implication for public policy. *Political Quarterly* 2017; 47(3): 721-736. [[DOI: 10.22059/jpq.2017.62861](#)]
61. Abedi Jafari H, Taslimi M., Faghihi A, Sheikhzadeh M. Thematic analysis and thematic networks: a simple and efficient method for exploring patterns embedded in qualitative data municipalities. *Strategic Management Thought* 2011;5(2):151-198. [[DOI: 10.30497/smt.2011.163](#)]
62. Sadeghi Movahed F, Molavi P, Samadzadeh M, Shahbazzadegan B, Yousefi K. The study of individual and environmental factors affecting achievement of Ardabil medical students. *J Health Care* 2013; 15(3):38-47. [[Link](#)]
63. Ghasemi Roshanavand F, Abtahi Ayuri SH, Atarodi A, Mohammadzadeh A, Keshtkar Dastni M, Nazemi S, et al. The survey of educational status and some related factors in students of Pparamedical faculty of Gonabad university of medical sciences. *Res Med Educ* 2022; 14 (2):21-28. [[DOI: 10.52547/rme.14.2.21](#)]
64. Sanaeinasab H, Rashidi Jahan H, Saffari M. Influential factors on academic achievement of university students. *Educ Strategy Med Sci* 2013; 5 (4):243-249. [[Link](#)]
65. Ghodoosi M, Mirsaedi F, Koosha H. Predicting and analyzing the performance of students through data mining techniques to improve academic performance. *Technol Educ J* 2020; 14(4): 821-834. [[DOI:10.22061/jte.2019.4902.2134](#)]
66. Aghamirzayi T, Salehi Omran E. Analysis of the effective factors on student progress: a case study in the Mazandaran university of sciences & technology. *Higher Educ Letter* 2013; 5(20): 117-140. [[Link](#)]
67. Varma R, Tiyaagi E, Gupta JK. Determining the quality of educational climate across multiple undergraduate teaching sites using the DREEM inventory. *BMC Med Educ* 2005;5(1):8. [[DOI: 10.1186/1472-6920-5-8](#)]
68. Mohammadimehr M, Haji J. Identifying the factors affecting on interaction of faculty member: A meta-synthesis. *J Educ Health Promot* 2022; 11: 343. [[DOI: 10.4103/jehp.jehp_1602_21](#)]
69. Marzooghi R, Mohammadi M, Keshavarzi F. Presentation of a causal model of campus community quality, knowledge sharing and academic performance among students of Shiraz university of medical sciences. *Iran J Med Educ* 2014; 14 (8):704-714. [[Link](#)]
70. Mirzayikhah M, abdollahpour A, veshkouyi H. Influencing factors of educational underachievement among talented students of Semnan university of medical sciences. *Develop Strategies Med Educ* 2022; 9 (1):36-44. [[Link](#)]
71. Rostami B, Ramazani Badr F, Armani kian A, Moein Z. The relationship among students' perceptions of learner support system's quality with academic performance and academic adaptation in Zanjan university of medical sciences. *Res Med Educ* 2019; 11 (3):12-21. [[DOI: 10.29252/rme.11.3.12](#)]
72. Otaghi M. Effect of teaching academic skills on academic achievement in medical emergency students. *Educ Strategy Med Sci* 2015;8(5):269-274. [[Link](#)]
73. Kadkhodaie MS, Akhavan Tafti M. The effect of academic-professional skills training on students' perception of the educational environment at Isfahan university of medical sciences. *Iran J Med Educ* 2017; 17:541-551. [[Link](#)]

74. Sameriyar M, Razdar M, Hemmatyar MB. The impact of academic skills' instruction on achievement motivation and academic performance of elementary sixth grade male students in mathematics. *Res Elementary Educ* 2020; 2(3): 50-61. [[Link](#)]
75. Hatami S, Nasiri Valik Bani F. Investigating the relation between the effectiveness of classroom management and the educational innovation of faculty members with students' academic performance. *Higher Educ Letter* 2019; 12(46): 121-145. [[Link](#)]
76. Kayan Fadlilmula F, Cakiroglu E, Sungur S. Developing a structural model on the relationship among motivational beliefs, self-regulated learning strategies, and achievement in mathematics. *Int J Sci Math Educ* 2014; 13(6):1355-1375. [[DOI:10.1007/s10763-013-9499-4](#)]
77. Kaushik P, Jena S. Self-regulation learning strategies and academic performance in students with learning difficulty. *Int J Behav Sci* 2021; 14(4): 172-177. [[DOI: 10.30491/ijbs.2020.212964.1180](#)]
78. Rajabi Miandareh N, Cheraghali MR, Kalantari S. The relationship between class teaching styles with motivation and academic achievement of students at the Golestan university of medical sciences in 2014. *Navid No* 2018; 20(64): 51-60. [[DOI: 10.22038/nmj.2018.14987.1039](#)]